

Interesi më i lartë i fëmijës (ILF) Listë kontrolli në Shqipëri

Emri i fëmijës:	
Data e lindjes:	
Gjinia:	
Data kur është plotësuar lista e kontrollit:	
Emri, pozicioni dhe organizata/agjencia që përfaqëson personi i cili plotësoi listën e kontrollit	- - -

PJESA 1: Vlerësimi i ILF-së

Për secilën nga kushtet e rritjes së fëmijës të renditura më poshtë, shënoni nëse ato mund të konsiderohen *Të kënaqshme* (pika = 1), *Disi të kënaqshme* (pika = 2) ose *Të pakënaqshme* (pika = 3).

- *Të kënaqshme* (1); kjo do të thotë se vlerësuesi e konsideron gjendjen (kushtin) të një cilësie të mjaftueshme, në krahasim me kushtet e shumë prej fëmijëve në atë zonë (qytet, fshat, lagje, klasë shoqërore, grupi etnik, etj.)
- *Disi të kënaqshme* (2); kjo do të thotë se vlerësuesi është i pasigurt nëse gjendja është të një cilësie të mjaftueshme, në krahasim me kushtet e shumë prej fëmijëve në atë zonë (qytet, fshat, lagje, klasë shoqërore, grupi etnik, etj.)
- *Të pakënaqshme*(3); kjo do të thotë se vlerësuesi e konsideron gjendjen të jetë të një cilësie jo të mjaftueshme, në krahasim me kushtet e shumë prej fëmijëve në atë zonë (qytet, fshat, lagje, klasë shoqërore, grupi etnik, etj.)

Në fund, llogarisni totalin e pikëve. Një total pikësh nga 0-14 nënkupton se nuk nevojitet asnjë ndërhyrje mbështetëse. Një total pikësh nga 15-28 nënkupton se ndërhyrja mbështetëse mund të nevojitet te një ose më shumë nga 14 kushtet e rritjes së fëmijës. Një total pikësh prej 29-42 tregon se nevojitet një ndërhyrje mbështetëse e konsiderueshme, për të siguruar përmbushjen e interesave të fëmijës.

Poshtë çdo kushti, gjendet një kuti ku vlerësuesi mund të shënojë vëzhgimet e tij/saj, duke mbështetur pikët e dhëna.

Familja: situata aktuale

Mirëgenia fizike

1. Vlerësimi i kushtit 'kujdesi i përshtatshëm fizik'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A mundësohen kushtet bazë për jetesën e fëmijës?
- A merr fëmija vëmendje mjekësore kur nevojitet?
- A është ai/ajo e veshur në mënyrë të përshtatshme?
- A është ai/ajo e strehuar në mënyrë të përshtatshme?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit:

2. Vlerësimi i kushtit 'Mjedis fizik i sigurt'¹

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- *A është i sigurt mjedisi fizik ku qëndron fëmija?*
- *A është apo jo fëmija në rrezik abuzimi emocional, fizik apo seksual? (pyetja përfshin edhe të qenit dëshmitar i dhunës në familje)*
- *A janë kushtet e strehimit mjaftueshëm të sigurt?*
- *A janë prindërit/kujdestarët të qëndrueshëm mendërisht?*

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

Kujdesi dhe mirëritja

3. Vlerësimi i kushtit 'atmosferë emocionale'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- *A jeton fëmija në një mjedis emocional të ngrohtë dhe përkrahës?*
- *A tregojnë prindërit/kujdestarët dashuri dhe interes për fëmijën?*
- *A ka persona të tjerë që tregojnë dashamirësi dhe interes ndaj fëmijës në mjedisin ku ai jeton?*

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

¹ Ju lutemi shënoni: Nëse pikët për këtë kusht rezultojnë 'të pakënaqshme' nevojitet veprim i menjëhershëm, për t'u siguruar që fëmija të vendoset në një mjedis të sigurt!

Kjo listë kontrolli është bazuar në Pyetësorin – Interesi më i Lartë i Fëmijës (ILF-P) (Kalverboer & Zijlstra, 2006). Listë kontrolli për ILF-në, Shqipëri © Save the Children Albania dhe International Child Development Initiatives (ICDI).

4. Vlerësimi i kushtit 'strukturë mbështetëse dhe elastike për rritjen e fëmijës'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A është jeta e fëmijës monotone?

-A kontrollohet sjellja e fëmijës si duhet nga prindërit/kujdestarët e tij?

- A ka fëmija mjaftueshëm hapësirë për të shprehur dëshirat dhe mendimet, dhe mjaftueshëm liri për të eksperimentuar dhe negociuar mbi atë çka ka rëndësi për të?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

5. Vlerësimi i kushtit 'prindërit/kujdestarët shërbejnë si shembull për t'u ndjekur'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

-A i japin prindërit/kujdestarët mundësinë fëmijës për të mësuar sjellje, vlera dhe norma kulturore, që janë të rëndësishme, për të tashmen dhe të ardhmen?

- A është sjellja e prindërve mjaftueshëm e sigurt? (p.sh., a përdorin përpara fëmijës?)

-A kanë dëshirë dhe a janë të gatshëm prindërit/kujdestarët të sillen në mënyrë të përshtatshme (p.sh., për sa i përket punës, arsimit, mënyrës se si i trajtojnë gjendjet agresive, etj.)?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

6. Vlerësimi i kushtit 'interesi për fëmijën'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):
- A tregojnë interes prindërit/kujdestarët për veprimtaritë dhe interesat e fëmijës dhe për mënyrën se si ai e percepton botën?
- A i është dhënë fëmijës mundësia të kuptojë se çfarë veprimtarish i pëlqejnë?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

Familja: e ardhmja dhe e shkuara

7. Vlerësimi i kushtit 'vazhdimësi e mirërritjes dhe kujdesit, perspektiva për të ardhmen'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):
- A i mban fëmija kontaktet me persona të rëndësishëm nga e kaluara e tij (p.sh., gjyshërit, të afërm të tjerë, miq, etj.)?
- A i mundësojnë prindërit/kujdestarët fëmijës një mjedis mirërritjeje të qëndrueshëm (nuk duhet të jetë me doemos një mjedis fizik, por a ka fëmija mundësi që të mbështetet tek ata?)
- A mendon fëmija (falë prindërve/kujdestarëve dhe pjesëtarëve të tjerë të familjes) se ka një qëllim të caktuar apo perspektivë për të ardhmen?
- A e ndjen fëmija që mund të arrijë shumë gjëra përmes mbështetjes dhe pranisë së familjes/kujdestarëve të tij?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

Shoqëria: situata aktuale

8. Vlerësimi i kushtit 'siguria në mjedisin e jashtëm'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A është i sigurt mjedisi i jashtëm në të cilin jeton fëmija?
- A është lagjja, komuniteti, fshati ku jeton fëmija mjaftueshëm i sigurt për fëmijën? (p.sh., shkallë krimi e ulët, nuk janë rrëmbyer fëmijë, kushte të sigurt në rrugë, etj.)
- Gjithashtu: a është komuniteti miqësor me fëmijët? A ka shërbime mbështetëse sociale?
- A ka fëmija mundësi për të luajtur?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

9. Vlerësimi i kushtit 'respekti'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A trajtohet fëmija në mënyrë të barabartë me fëmijët e tjerë në shoqëri?
- A merren seriozisht dëshirat, ndjenjat dhe kërkesat e fëmijës?
- A respektohet integriteti personal i fëmijës?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

10. Vlerësimi i kushtit 'rrjeti shoqëror'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A ka fëmija (dhe familja e tij) një rrjet shoqëror në të cilin mund të mbështetet?
- A ofrohen shërbime sociale mbështetëse për fëmijën dhe familjen e tij?
- A ka fëmija miq te të cilët mund të mbështetet?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

11. Vlerësimi i kushtit 'arsimi'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

-A po arsimohet fëmija ashtu siç duhet?

-A ka fëmija mundësi të zhvillojë talentet e tij/saj?

- A ka persona në shkollë (mësuesit, drejtori, të tjerë) që e njohin mirë fëmijën, dhe mund t'i japin mbështetje arsimore apo psikosociale, kur të jetë e nevojshme?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

12. Vlerësimi i kushtit 'lidhja me bashkëmoshatarët dhe miqtë'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A ka fëmija mundësi të hyjë në bisedë me fëmijë të tjerë në situata të ndryshme?

- Nëse po, a kanë këta të njohur ndikim pozitiv te fëmija? (p.sh., anëtarësimi në një bandë nuk konsiderohet ndikim pozitiv, edhe pse fëmijës mund t'i duket krejt ndryshe)

-A ka fëmija miq me të cilët mund të luajë?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

13. Vlerësim i kushtit 'shembuj të përshtatshëm për t'u ndjekur në komunitet'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

- A shoqërohet fëmija me fëmijë dhe të rritur, sjellja e të cilëve mund të merret si shembull për të tashmen dhe të ardhmen?

- A është komuniteti miqësor ndaj fëmijës përmes politikave dhe praktikave? (p.sh., a ka mjaftueshëm kënde lojërash të mirëmbajtura? A ka klube për veprimtaritë e preferuara të fëmijës? A mund të marrin pjesë të gjithë fëmijët pavarësisht prejardhjes në veprimtari kulturore? etj.)

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

Shoqëria: e ardhmja dhe e shkuara

14. Vlerësimi i kushtit 'shembuj të përshtatshëm për t'u ndjekur në komunitet'

Disa pyetje për t'u marrë në konsideratë për këtë kusht janë (për shembull):

-A karakterizohet jeta e fëmijës nga qëndrueshmëria dhe konsistenca, si për shembull në jetën familjare, në shkollë, në kohën e lirë dhe në mbështetjen sociale?

- A e pengojnë përvojat e së shkuarës fëmijën në përditshmërinë e tij?

- A pritet që fëmija të ketë qëndrueshmëri dhe vazhdimësi në jetën e tij dhe a ka ai një perspektivë për të ardhmen?

Pikët:

- 1. Të kënaqshme
- 2. Disi të kënaqshme
- 3. Të pakënaqshme

Vërejtjet e vlerësuesit

Pikët në total:

Një total pikësh prej 0-14 nënkupton se nuk nevojiten ndërhyrje mbështetëse. Një total pikësh prej 15-28 nënkupton se mund të nevojiten ndërhyrje mbështetëse për një ose më shumë nga 14 kushtet për mirërritjen e fëmijëve. Një total pikësh midis 29-42 tregon se do të nevojiten disa ndërhyrje mbështetëse, për t'u siguruar se është përmbushur interesi më i lartë i fëmijës. Këto ndërhyrje mbështetëse mund të formulohen në Pjesën e 2-të të kësaj liste kontrolli.

PJESA e 2-të: Përcaktimi i ILF-së

Bazuar në informacionin e mbledhur gjatë vlerësimit, në përgjigjet e dhëna dhe në pikat e marra sipas listës së kontrollit të Pjesës 1, cilën prej tyre e konsideroni në interesin më të lartë të fëmijës?

Ju lutem vini re: duhet të rendisni/formuloni vetëm ndërhyrjen që do të jetë në interesin më të lartë të fëmijës, jo domosdoshmërisht alternativën që ka më shumë gjasa të kryhet në mjedisin ku po kryeni veprimtarinë!!! Në pjesën e fundit mund të paraqitni se cili/cilat veprime do të jenë/janë ndërmarrë në realitet.

Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual; nuk nevojiten veprime të mëtejshme	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, ndihmë për detyrat e shtëpisë, etj.)	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, etj.) ndërsa prindërve/kujdestarëve do t’iu jepet mbështetje financiare shtesë	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, etj.) ndërsa prindërit/kujdestarët do të marrin mbështetje psikosociale të mëtejshme (si për shembull punë sociale, trajnime për prindërit, vizita në shtëpi, etj.)	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë etj.), dhe mbështetje psikosociale të mëtejshme (për shembull punë sociale, trajnime për prindërit, vizita në shtëpi, etj.) ndërsa prindërit/kujdestarët do të marrin mbështetje financiare shtesë	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por prindërve/kujdestarëve do t’iu jepet mbështetje financiare shtesë	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por prindërit/kujdestarët do të marrin mbështetje psikosociale të mëtejshme (për shembull punë sociale, vizita në shtëpi, trajnime për prindërit, etj.)	
Fëmija mund të qëndrojë në mjedisin aktual, por ai do të marrë mbështetje psikosociale të mëtejshme (për shembull, punë sociale, vizita në shtëpi, trajnime	

për prindërit, etj.), ndërsa prindërve/kujdestarëve do të marrin mbështetje financiare shtesë	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari ²	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, etj.)	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, etj.), ndërsa kujdestarët do të marrin mbështetje financiare shtesë	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, etj.), ndërsa kujdestarët do të marrin mbështetje të mëtejshme psikosociale (si për shembull, punë sociale, trajnime për prindërit, etj.)	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, por do të marrë mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, terapi me anë të lojërave, formim për aftësim në jetë, etj.), ndërsa kujdestarët do të marrin mbështetje të mëtejshme psikosociale (për shembull, punë sociale, trajnime për prindërit, etj.) dhe mbështetje financiare shtesë.	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, ndërsa kujdestarët do të marrin mbështetje financiare shtesë	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, ndërsa kujdestarët do të marrin mbështetje të mëtejshme psikosociale (për shembull, punë sociale, vizita në shtëpi, trajnime për prindërit, etj.)	
Fëmija mund të vendoset në kujdestari me lidhje gjaku/kujdestari, por do të marrë mbështetje të mëtejshme psikosociale (për shembull, punë sociale, vizita në shtëpi, trajnime për prindërit, etj.), ndërsa kujdestarët do të marrin mbështetje financiare shtesë	
(Në rast divorci) Fëmija qëndron me nënë n, ndërsa babai mund ta vizitojë/takojë në ditë të caktuara.	

² Mos merrni parasysh pjesët që nuk lidhen me kontekstin. E njejtja gjë vlen dhe për pyetjet pasuese.

(Në rast divorci) Fëmija qëndron me babain , ndërsa nëna e viziton/takon në ditë të caktuara.	
(Në rast divorci) Fëmija qëndron me nënën, babai nuk lejohet ta vizitojë apo takojë fëmijën.	
(Në rast divorci) Fëmija qëndron me babain, nëna nuk lejohet ta vizitojë apo takojë fëmijën.	
(Në rast divorci) Prindërit ndajnë kujdestarinë	
Fëmija mund të vendoset në një qendër rezidenciale ³ pranë vendit ku jeton aktualisht	
Fëmija mund të vendoset në një qendër rezidenciale larg vendit ku jeton aktualisht.	
Fëmija mund të vendoset në një qendër rezidenciale pranë vendit ku jeton aktualisht, por i jepet mbështetje psikosociale individuale (si për shembull konsultime me një psikolog, formim për aftësim në jetë, etj.)	
Fëmija mund të vendoset në një qendër rezidenciale larg vendit ku jeton aktualisht, por i jepet mbështetje psikosociale individuale (si për shembull, konsultime me një psikolog, formim për aftësim në jetë, etj.)	

³ Në pjesën e informacionit shtesë (Pjesa e tretë e kësaj liste kontrolli), ju lutemi përshkruani se çfarë ofron qendra rezidenciale: vendndodhjen, llojin (institucion shtetëror, Shtëpi Familjare, konvikt, etj). Nëse është e mundur jepni informacion: nëse qendra rezidenciale potenciale është miqësore ndaj fëmijëve, si është kualifikimi i stafit, etj. Jepni informacion për çdo gjë që e konsideroni si të dobishme në përshkrimin e qendrës.

Alternativë tjetër (ju lutemi përshkruajeni):	
Alternativë tjetër (ju lutemi përshkruajeni):	
Alternativë tjetër (ju lutemi përshkruajeni):	
Alternativë tjetër (ju lutemi përshkruajeni):	

Pjesa e 3-të: Informacion shtesë

Ju lutemi përshkruani shkurtimisht këtu se cilat veprime do të jenë/janë ndërmarrë. Në rast se këto veprime janë të ndryshme nga ato të renditura në pjesën e mësipërme 2, tregoni arsyen (për shembull:

sepse disa shërbime të caktuara nuk ofrohen në zonën ku po punoni). Nëse ka ndonjë informacion tjetër që dëshironi të ndani për vlerësimin dhe përcaktimin e interesit më të lartë, ju lutemi shkruajeni edhe këtu.